

ERDÉSZETI UJSÁG

SZAK- ÉS TÁRSADALMI LAP AZ ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE.

Előfizetési díjak:

Egy évre	8 kor.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „

→ Megjelenik minden vasárnap. →

Felelős szerkesztő
és kiadó tulajdonos:

PODHRADSKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fillér. Ajánlköztásoknál, eladás vagy vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fill. Nagyobb s többszöri közlésű hirdetésményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

XIV. évfolyam.

Szászsebes, 1910. augusztus 21.

17. szám.

Lapunk statisztikája.

Most, hogy lapunknak új életre való keltése óta letelt már három hónap s a negyedik is végéhez közeledik, nem lesz talán érdekesség nélkül való, ha belepillantást engedünk annak a létért való küzdelmébe, hadd lássák azok, a kiknek a lap kezükbe kerül, hogy milyen nehéz harcot kell vívnunk nem azért, hogy még csak a legcsekélyebb s bizony nehéz munkával méltán megérdemelt mérsékelt polgári hasznót biztosítsuk, hanem azért, hogy lapunkat bár folytonos tengődés mellett, de mégis fenntarthassuk, ha már nem is tovább, legalább addig, a míg végre valahára sikerülni fog az országos erdészeti és vadászati aliszti egyesület megalakítása, a melynek azután hivatása lenne tagjai részére akár ezt, akár más lapot kiadni és fenntartani.

Lássuk tehát a száraz statisztikai adatokat.

Lapunkat ez idő szerint 600 példányban nyomatjuk s minden egyes szám nyomási költsége 50 korona; ebből a hatszáz példányból 560 lesz hetenkint szétküldve olvasóink részére, miután pedig egy-egy szám postabélyege 2 fillérbe kerül, beszámítva a mutatószámok és a reklamált számok helyett küldött pótszámok postai szállítási költségét, erre hetenkint átlagban 12 koronát számíthatunk. A laphoz évnegyedenként postautalványokat csatolunk, a melyek értéke mintegy 50 korona.

Az évi kiadások tehát a következőkép alakulnának:

Nyomási költség 52 számra	2600 K
Szétküldési „ „ „	624 „
Postautalványok költsége	50 „
Szerkesztői helyiség hasznobére	160 „
Kereseti adó és pótdók	100 „
Irodai költségek hozzávetőleg	66 „

Összes költség 3600 K

Aki már most fáradságot vesz erre, könnyen kiszámíthatja, hogy 8 korona évi előfizetési díj mellett kereken 450 nem olvasóra, hanem pontosan fizető előfizetőre van szükség, hogy ezek előfizetési díjaiban a fenti 3600 korona biztos kiadás fedezetet találjon.

Ezzel szemben olyan olvasónk, aki már a lapnak újból való megindítása óta kisebb-nagyobb összeget előfizetett, van összesen — — 290 olyan, aki még egyáltalában semmit sem fizetett — — — — — 151 olyan, aki még a II-ik évnegyedre nem fizetett — — — — — 115

Összesen 556

A valóságos előfizető tehát csak 290, míg a többi csak olvasó, olyan, amely elfogadja ugyan a lapot, de előfizetési díjának beküldésére eddig még nem gondolt.

Az utóbbiak közt van olyan:

kinek előző időből hátraléka 10 K, van	6
„ „ „ „ 8 „ „	2
„ „ „ „ 6 „ „	4
„ „ „ „ 4 „ „	6
„ „ „ „ 2 „ „	13
ki a multa nem tartozik — — —	69
kinek rajtunk volt követelése már megszűnt	51

Az előző évekből van még sok száz olyan, aki 2 K-tól egész 18 koronáig adós maradt, mi által tizennégy éven át nekünk ezek mintegy 8000 korona kárt okoztak. Az ilyenek azok, a kiket egy hírlap pár év előtt „irodalmi tolvajok“ névvel illetett s ezt a nevet bizony méltán megérdemlik.

Ezeket az adatokat látva, mindenki könnyen meggyőződhetik arról, hogy lapunk fenntartására nem az anyagi haszon vágya, hanem csak a szak szeretete és a nemes célok iránt való lel-

kesedés ösztönzött mindeddig és dacára az ismételt sok csalódásnak ösztönöz még ma is.

Hozzávetőleges számítás szerint hazánkban az erdészeti és vadászati szakoknál legalább 10000 altiszt szorgalmatoskodik, a kiknek tekintélyes része, legalább is 60 százalék a közönséges elemi műveltségnél nagyobbval rendelkezik s akiktől valamennyiöktől méltán meg lehetne követelni, hogy ismerjék a szoros összetartás és egy közös lapban megnyilvánuló összetartó kapcsolatok nagy horderejét s akiktől elvárhatnók, hogy akár a mi szerény lapunkat támogassák, akár pedig maguknak egy más, külön lapot alapítanak s ime elszomorodott szívvel kell látnunk, hogy az egészek alig 5, az intelligensebbek alig 10 százaléka az, a mely a saját érdekeit szolgáló lap köré csoportosul, de viszont ennek a kicsiny töredéknek is csak mintegy 50 százaléka az, a mely hűségesen kitart a lap mellett és annak előfizetési árát pontosan s úgy, a hogy azt már a megnevezés is megköveteli: előre fizeti, míg a másik 50 százalék csak névleges pártolója, sőt az előfizetési díjjal örökre adós marad egyenesen megrontója a lapnak, mert hiszen a kiadónak azokra a példányokra is tekintélyes kiadásai vannak, a melyek árával az ilyenek ellépnek.

Már ismételtelen elhatároztuk volt, sőt erre nézve több helyről egyenes felszólítást kaptunk, hogy az olyan olvasók neveit, kik megfelelkezve

a becsület és tisztesség legelemibb fogalmáról is, ilyen örökös adósok maradtak, nyilvánosságra fogjuk hozni s mégis, dacára annak, hogy erre méltatlan magaviseletükkel bőségesen rászolgáltak, még mindig tartózkodunk ettől s a mi viszsztatart, az nem egyéb, mint az erdészeti és vadászati altiszt ikerterestületek mint olyanok iránt érzett őszinte szeretetünk és tiszteletünk.

Mi a magunk részéről lapunkban mindig a nevezett két testület becsületének, megérdemelt — de sajnos, meg nem adott — megbecsülésének voltunk hűséges őrzője és az ezek ellen bármely oldalról jött támadás bátor, szókimondó visszaverői s ha az Isten megsegít, azok maradjunk a jövőben is, nem akarhatjuk tehát, hogy ezekre a testületekre néhány hozzájuk nem méltó ember tisztességtelensége a legkisebb árnyékot is vesse és inkább készek vagyunk elszenvadni az általuk nekünk okozott kárt.

Azt mondtuk az előbb: „ha az Isten megsegít.”

Igen, ha az Isten felvilágosítja azok elméit, a kiké még eddig a homályban bolygott s rávezérli őket arra az utra, a melyet mi mutatunk nekik, a mely ut az egyedüli, mely boldogulásukhoz vezet s a melyen — ha ezzel megbízunk — a jövőben is szívesen és készséggel akarjuk kalauzolni.

Azokhoz intézzük már most szavunkat, a kik eddig csak olvasóink voltak, de előfizetése-

T Á R C A.

Tifán, a medveölő.

Irta: Szabó Kálmán.

Balra az országutól, mely a fenyőerdőn keresztül Gyergyó felé vezet, alig járt út kanyarodik a hegy felé. Akkora kövek fekszenek a keskeny uton, hogy vakmerőség ott kocsiival megindulni. A meredek uton, mely a fenyőerdőben mind magasabbra emelkedik, csak lépésben haladhat a falusi löcsös szekér is. Apró székelylovak óvatosan elkerülik a sziklatörmeléket, vagy a szédtető mélységet, mely az ut szélén van s biztosan haladnak a nagy emelkedésen fölfelé. A fuvaros székely leszáll a szekérről és gyalog követi izzadt lovait, melyek nagyokat fujnak a novemberi hideg, hajnali levegőbe.

Balra az ut melletti mélységből, ahol az óriási sziklák és szakadékok között a hegyipatak zuhogva rohan alá s ahol a kecskéket legeltető pásztorok apró gnomóknak látszanak az ut magaslatáról, köd emelkedik fölfelé, mely lassan terjed el a fenyő-oldalon, míg végre a legmagasabb csúcspontokat is eltakarja. Ha kiáltás hallat-

szik valamelyik tanyáról, olyan kísértetiesen, elnyújtva hangzik fel a mélységből, mintha sóhajtas lenne.

A falu messze elmarad s itt már csak szénégető tanyákat lát az ember. De amint a meredek hegy tetejére értünk, egyszerre fenséges panorama nyílik meg az ember szeme előtt. Óriási fensik, melyet Varság-tisztásának nevez a székely. Apró házak, kis pásztortanyák állanak szétszórtan, rendetlenül. És ilyen apró ház van sok száz, mindenik messze a másiktól, mintha arra törekedtek volna, hogy minél távolabb legyenek egymástól az emberek.

A tanya felső részén állott Tifán háza. A nép medveölőnek hívta, és Tifán ezt a nevet megérdemelte. Az egész környék veszedelmesen tele volt medvével és medvebarlanggal. Tifán napokig nem volt otthon s ilyenkor kíváncsian várták haza a tanya lakói. Tudták, hogy medvebőrt hoz haza. A nagyerejű, herkulesi alak, akiről azt is tudták, hogy egy alkalommal végveszedelemben kezével fojtotta meg a medvét, mindig szerencsével vadászott. Egyszer aztán olyan sokáig maradt el, hogy azt hitték, többé vissza sem jön s valamelyik medve

ikkel nem támogattak nehéz munkálkodásunkban s kérjük őket, hogy kezüket szívükre téve, ismerjék el késedelmességük romboló voltát s megismerve ezt, igyekezzenek mulasztásukat helyrehozni és úgy az elmaradt, mint a jövőre szóló előfizetési díjat beküldeni.

Mi igyekeznénk megtenni önként magunkra vállalt és több fővist, mint rózsát nyújtó kötelességünket, nem is vágyakozunk nagy anyagi haszon után s megelégszünk akkor is, ha munkánk megérdemelt díjazásban sem részesül, hanem elvárjuk azoktól, a kiknek érdekében fáradozunk, hogy minket támogassanak és ne törekedjenek megrontásunkra és a közös érdekért folyó küzdelmünk letörésére.

Azt hisszük, hogy elég világosan szoltunk s megértheti szavainkat mindenki s ha azoknak nem lesz meg a kívánt hatásuk, mi mossuk kezünket, ám lássák az illetők romboló munkájuk következményeit!

A daruról meg a tolláról.

Írta: Lakatos Károly.

(Folytatás és vége.)

Olykor egy-egy veszekedett nagy brum is hallatszott s nagyot füstölt imitt-amott a határ, mintha kazal gyuladt volna ki, a mit különben föl se vett a szép tollú madárság, mert tudta jól, hogy nem háború az, hanem csak bátorság okából „lúttak“ a betyárkergetők.

Legfőkébb a szárnya lebbent meg ilyenkor a daru-nak s nagyot nézett mindenfelé, merről szalad valami, avagy ugatnak-e a bodri kuvaszok tetemrehívásra . . .

megbosszulta, hogy olyan nagy pusztitást vitt véghez közöttük. De mégis csak előkerült. És három kis medvebocsot hozott a nagy tarisznyájában. Három napig ült egy medvebarlangban, hazavárva az anyamedvét. De ez nem jött s az árván maradt bocsokat Tifán magával hozta a tanyai gyermekek nagy örömére. Tejjel nevelték őket, szép nagyok lettek; már Tifán az eladásukra is gondolt, amidőn egy reggel üresen találta a ketrecüket. A hóban levő nyomokról tudta meg, hogy a bocsok megszöktek. A kényelmes rabszolgaságnál többre becsülték a szabadságot.

Egyszer aztán Tifán szegre akasztotta fegyverét s nem ment többet vadászni. Ahelyett lejárt azon a hosszú uton az alsó faluba. Tifán erdőkerülő volt, azt hitték, az erdőt járja s nem törődtek vele. Pedig nem azért tűnt el olyan gyakran. Valahonnan — úgy mondják, a városból — szép leány jött a faluba. Tifán egyszer rajtafelejtette a tekintetét s a leány is hosszasan nézett a hatalmas, szelidtekintetű férfira. És Tifán ezt a tekintetet nem tudta elfelejteni. Egyszer aztán a leány elé állott s az ő szokott nyíltságával megszólalt:

Azután pedig „kru, krururu“ — vigadtak, táncoltak tovább daruék . . .

Ha pedig a levegő szabadjába kíváncsoztak egy kicsit, azt is csak immel-ámmal tették s eszükbe se jutott „magasan repülni“. Majdhogy le nem horzsolták a szép fehér tanyaházak őrágas kéményeit s beszélgettek, kurrogtak maguk közt szép csendesesen, mintha titkos tanakodással hánynák-vetnék a betyárok dolgát, meg azokét a kopott egyenruhás alakokét, kiket kézzől-kézre adogatott a tanyavilág becéző szeretete s kikkel különösen szerettek volna zsandár uraimék, meg a derék (?) fekete kancás vitézek közelebbi ösmeretséget kötni . . .

De hát nem igen lehetett. Elárulta kutya, daru a fényessisakú fogdmegek közeledését vakkantással, kurjantással, a miről tudta minden lelkes lény, hogy nem hiába esik . . . Kutya van a kertben, vagyis inkább zsandárló rugdossa a délibáb selymét, melytől elvakul a szem s viznek nézi, a ki nem ismeri a magyar puszták tündérének aranysejtmű hajzatát . . .

Jó világ járt akkor a darvakra. A „törtszárnyú árva golyák“ sokszor megirigyelték a szárnyukat, mely a magasba, a fénybe, a korlátlanág szabadjába emeli a daru madarat . . .

Sóhajva köszöntötték a mikor jött, s búcsút intett még a nádas is neki a magasba, midőn búcsúzott a szép magyar pusztáktól, hol olyan sirón, áhitattal szállt a sóhaj a tilinkó szavával, mintha imádságból fakadt volna.

De történt egyszer, hogy nagyon elunta magát a magyar s furfangos gondolata támadt a daru iránt . . . Akkoriban ugyanis nagyon divatja volt a „fogás“-nak. Fogtak csikót, fogtak betyárt, fogtak mindenfélét, még becsületes embert is . . . Hát a magyar is „fogni“ akart valamit s mivel sok volt a daruságból, hát darufogásra adta a fejét, mert hát a darutoll úgyis fogtán volt már; pedig valami pirkadás féle kezdte felváltani azt a zi-

— Odafent lakom a Varságon. Olyan magányosan, egyedül, mint egy elátkozott ember. A világról keveset tudok, csak néha kerül valami ujság a kezembe és akkor is különös érzés jár át, ha elgondolom, hogy ott messze van mozgalmas élet, változatosság, míg a mi tanyánk olyan, mint a temető. De a temetőnek is van virága: akarna-e annak a mi temetőnknek virága lenni?

A leány keze megremegett Tifán erős kezében s nem huzta vissza. Lassan, suttogva felelt:

— Akarok . . .

Tifán két hét múlva feleségül vette, s beköltözött a régi, rideg otthonába a boldogság. Tifán csak mosolygott, mert azt hitte, hogy asszony mellett csupa mosolygás az élet.

Egyszer aztán nagyon elkomolyodott és szótlan lett. Az unalom — ez a rossz tanácsadó — az asszonyt rossz utra térítette. A mindig egyforma élet elkedvetlenítette az asszonyt. Nem panaszkodott, de szeméből látszott, hogy visszavágyik ismét oda, ahol változatosság van. Tifán nagy szeretete is terhére volt, amint az erdészgyakornok megjelent. És a gyakornok azon naptól

mankót, mely a magyar pusztákat, magyar lelkeket megfeküdte a borújával . . . Mikor pedig pirkad, akkor diszlik a káprázattól a világ is és a lélek is, s kiveri az öröm derűje az arcokat, ahhoz pedig jól áll a darutolldisz . . .

És ez akkor volt, mikor simogatni kezdte a német a letört oroslán sörényet s ismét húzogatni kezdte az attilát, sarkantyús csizmát a magyarság s diszt keresett kalpagja, csárdáskalapja mellé . . .

De ilyen már nem igen akadt . . . A kócsag féltette a tollát s elbujdosott, de aztán puska se volt. Csak „árvalányhaj“ volt, azt meg akkoriban a betyárság hordta, azokra pedig felettébb haragudott a németiség. Daru azonban volt szépen.

Igen, de nem volt puska! . . .

De volt „pacakfogó“ vas a Lajbislán, mert azzal nem lehetett se szűrni, se lüni, csak „fogni“ az pedig divatos volt . . .

Ez lett a daruk veszedelme, meg az, hogy nagyon szeretik a szép aransárga kukoricaszemeket . . .

Azután a Lajbis „szállított“ is „pacakfogót“ bűven, mert „vakumpasz“ se kellett hozzá, csak kukoricaszem a pöckire. Így helyezte el aztán a ravasz „darufogdmeg“ oda, a hol a darvak tanyázni szoktak. Hanem előbb ki-rőfölte, mekkorát lép a daru. Akkorát éppen, mint az ember . . .

Tehát minden lépésre jött egy-egy kukoricaszem száz, kétszáz lépésnyi hosszúságban — a vasig, a hova a daru elsétált szépen s az utolsó kukoricaszemmel ő is az utolsót járta: megfogódott. A „pacakfogó“ darufogóvá vedlett ilyenkép s az orra bánta a darunak. Hiába ug-rált eddig nem gyakorolt krogno grafikai ábrázolatokat, a „pacakfogót“ le nem rázhatta s ha felrepült is vele, szépen ismét az anyaföldre puffant vissza . . .

Volt hát megint darutollszüret a debreceni, nagy-

kállói vásárokon s mindenütt, a hol a kuruci magyarság kedvelte a szépen lengő darutollakat és ismét szálltak a nótázatok a „darutollas kalap“-ról, mert akkor még nem bukott meg a krinolin. Sőt! Jó nagyanyáink még csirke-burigatónak is azt használták; a kürtőkalapokban pedig kezdtek tojást tartogatni, mert ahhoz nem pászolt a darutoll, de aztán meg a csudakalapban hirtelenebben is tojt a félelmeskedő tyúkállat, mert a mérges pulyka igen csak felrugta a sem nem fazék, sem nem edény mivoltot, ha neki szabadulhatott . . .

Szóval a pulyka is érzett már valamit s a kalapon mutatta ki kuruci állatmivoltát . . .

A darunak azonban kezdett nem tetszeni az új hangulat, a mely az orrát meg a tollát fenyegette s nagy hurcolkodáshoz kezdett és mindig magasabban repült s szépen szólt . . . Ezek a „szép“ szavak azonban a búcsúzkodás szavai valának, siró szózatok az aranyselemű délibábhöz, magyar pusztákhoz s minden gyönyörűségéhez a napsugaras rónavilágnak . . .

Elmentek!

S ma már jobbára csak a hír szól a daruról, hogy „volt“ de „nincs“ . . .

Egy madárral (sok madárral!) tehát szegényebb lett ismét a magyar rónavilág, de gazdagabb Lengyelország madárvilága, melynek éke lett a daru, mely órákhosszat elegylábuskodik a zombék tetején és segít búsulni a lengyelnek, akinek nem kell darutoll, csak szabadság!

És most már ritkán látni darut, pedig ma már nem-igen esenkednek a tolla után: a darufogók is más mesterségre adták a fejüket. De azért mégis ritka a daru.

Hanem van ennek egy másik bökkenője is — a vizrontó indzellérek képében, a kik fejbeverik a poézist, felgyújtják a nádat, s lecsapolják a lápok vérét, hogy a kapa, kasza ülje uralmát a vadmadarak ősi bölcsője felett, hol tojás helyett krumplit költet, búzáat arat a poé-

fogva, hogy meglátta a havasi mező e csodavirágát, nagyon sokszor jött arrafelé. Tifán ilyenkor szomorú megadással, töprengve bámult maga elé és hallgatott. Az asszony kacagása és mosolya, mely az erdészgyakornoknak szólt, mérgezett nyíl módjára járta át a szívét. Érezte, hogy az ő boldogságának vége van és csak arra gondolt, hogy az asszonyt ismét visszahódítsa magához. De ő nem tudott olyan szépen beszélni, mint a gyakornok, inkább hallgatott, nehogy olyant mondjon, amivel megbántsa az ugysis érzékeny asszonyt. Órák hosszáig ült a ház előtt a padon szomorúan, reménytelenül. És a viszszafojtott keserűség növelte benne a gyűlöletet a másik iránt, akinek jövetelével eltűnt boldogsága, nyugalma.

A hajnali szürkéség már oszladozott a tisztás felett. Apró bárányfelhőket hajtott a szél, olyan lassan és alant a fák között, hogy az ember belemarkolhatott volna. Tifán már kinn ült a ház előtt s fegyverét tisztította. A napokban megint itt lesz a gyakornok és akkor vele megy erdőt vizsgálni és vadászni. Hirtelen szekérszöregést hallott s kitekintett az utra. Már a kapu előtt állott a szekér s nagy bundájából kibontakozott a gyakornok.

— Jó reggelt Tifán! — kiálltolt át a kerítésen. Tifán arca elkomolyodott s lassan felelt:

— Adjon Isten.

A gyakornok leszállott végre, bejött az udvarra s kezét fogott az erdőkerülővel.

— Még sötét volt, mikor a faluból elindultam. Jőkor akartam itt lenni.

— Csak holnaputánra vártam a gyakornok urat, — szólt Tifán lassan.

— Siettem ide s most már három-négy napig itt is maradok.

Tifán nem felelt, csak összeszorította az ajkát. A gyakornok pedig folytatta:

— Medvét vadászni jöttem. Szeretnék már medvét löni. Azt hallottam, maga ebben főmester, hát most próbáljuk meg együtt.

— Már rég nem vadásztam, — szólt Tifán sóhajtván, — pedig valaha nagy örömem telt bene.

— Persze, amíg nem volt asszony a háznál, — szólt mosolyogva a fiatal erdész.

— Addig, — felelt Tifán röviden.

(Folyt. köv.)

zistól, romantikától jól nem lakó agrárius telhetetlenség.

Eltűntek így a bihari lápok, bácskunsági, bászagi nádorságok, a titeli mocsárvilág s végre az ecsedi láp is, a mely nemcsak kócsagnak, de a népek ezreinek is éltető és tápláló édesanyja vala, míg csak a falánkok meg nem irigyelték a szegénységnek, madárságnak ezt a jótékony mentővárát s huncut fufanggal kártyaalapot nem csináltak ebből is s most lápi víz helyett gyakran könnyharmat ragyog rajtuk . . .

Persze, hogy én is busultam a daru fogytán: csak nem fért a fejembe, hogy bár ha hűtlenségre adta is a fejét: legalább mért nem erre veszi útját idegenbe? hogy legalább a szép szólásába gyönyörködhetnénk! Mert sehogysem tudtam elhinni, hogy a daru még vándorútjában is elkerülje az egykor kedvelt délibábos szép tájakat.

És kételyem alapos is volt, a kutaszkodás elárulta! A daru nem idegen tőlünk, csak nem szereti mutogatni magát a nappali csillogásban, midőn minden bokorból lesipuskás halálthozó csöve fenyegeti életét — s azért csak éjjel jön, megváltoztatott utakon jár, a hol régebben alig volt jártabb útja neki — s ez a Temes völgye, hol őszidőben, daruhúzódkor százai, ezrei a darvaknak húzódnak át az éji sötétség leple alatt, alig-alig szólva, nehogy tán elárulják útjokat és magukat is a lankasteres fajpusztítóknak.

Van hát daru nálunk, sok volt annak idején, de a viszonyok más útra térítették a szekerük rúdját.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

A meleg víz befolyása a növényekre. Számos tapasztalat igazolja azt az állítást, hogy a langyos víz a növény fejlődésére fölöttebb előnyös. Ennek két oka van: elsőször, mert a hideg a gyökér tevékenységét csökkenti s így a föld fölötti részek fejlődését is gátolja; másodszer, mert a meleg gyökér tevékenységét fokozza s így előmozdítja az ágak, a levelek stb. fejlődését. Ez okból az öntözésre, amennyire lehet, csak meleg vizet használjunk. A kertészek a majdnem forró vízzel való öntözéssel csodákat művelnek.

Ha a virágcserepben kellemetlen szagot érzünk és a növény beteges kinézésű, lazítsuk meg a talajt, míg az nedves, figyelve, hogy a hajszálgyökereket meg ne sértsük, hagyjuk elegendőképen kiszáradni, hogy a gyökerekhez levegő jusson s azután öntözzük meg 30—36 R° meleg vízzel és meg fogunk győződni, hogy a gyökerek ezt a hőfokot jól kibírják, míg a kártékony férgek elűzetnek általa. Ha a föld megszárad, a meleg vízzel még egy-kétszer megöntözzük s a növény csakhamar buja fejlődésnek indul. A meleg vízzel való rendszeres öntözés a talaj melegségét pótolja és fokozza a növekedést. A datura, helitrop, lantanusok bámulatos gyorsan fognak fejlődni és virágozni, ha őket kiültetvén a szabadba, meleg vízzel rendszeresen öntözzük. A leveles növényeket is csak meleg vízzel kellene öntözni a szabadban is. A meleg vízzel való öntözés a gyümölcs kifejlődését

is előmozdítja, sőt a cseresznye, ribiszke, szőlő érését is nagyban siettet.

A szuperfoszfát és mésznitrogén együttesen alkalmazva a répa cukortartalmára semmiféle befolyást nem gyakorolt. Ezen két műtrágya a répa termését semmivel sem növelte jobban, mint az egymagában alkalmazott szuperfoszfát és az összes kísérletek közül csakis 2 helyen adott akkora terméstöbbletet, hogy alkalmazása jövedelemmel járt.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Csalás — farkasbőrökkel.** A kanadai Ontario állam kormánya sajátságos szélhámosság nyomára jött rá, a mellyel a kincstárt mintegy százötvenezer korona erejéig megkárosították. A kanadai államokban ugyanis a kártékony vadak és így első sorban a farkasok pusztítására, épp úgy mint nálunk is, jutalomdíj van kifizetve. Ezt a körülményt a Felső-tó mellett fekvő Fort-Frances kikötővároska két élelmes polgára sajátságos vagyonszerzésre használta föl. Fort-Frances környékén tudniillik nagyon kevés a farkas és így meglehetősen nagy fáradsággal jár vadászata, éppen azért a ravasz polgárok úgy segítenek ezen a hiányon, hogy Minnesota és Wisconsin államokból, valamint Manitobából a bőrkereskedőtől nagymennyiségű farkasbőrt rendeltek bizonyványba és azokat fölbérelt indiánusok által beadatták az ellenőrző bizottságnak. A rendes eljárás azután az volt, hogy az állatok füleit levágták, a bőrt magát azonban visszaadták az illető vadásznak, a ki természetesen minden egyes farkasbőr után a tizenöt dollár jutalomdíjat is megkapta. A szélhámosok ezenkívül a bőrt visszaküldötték a kereskedőknek, a hiányzó fülekért pedig csekély kárpótlást fizettek. A hatóságoknak azonban végre is feltűnt a farkasvadászok bámulatos szerencséje és Torontóból két titkosrendőrt küldöttek Fort-Francesbe. A rendőrök azután hamarosan leleplezték a fufangos szélhámosokat, a kiket a bíróság több esztendei börtönbüntetésre ítél. Az indiánusokat, a kik csak eszközei voltak a fővállalkozóknak, kisebb-nagyobb pénzbírsággal sújtották. Kivülük azonban most a bőrkereskedők ellen is megindították a vizsgálatot, mert nekik is tudniok kellett a bizományi üzlet ilyen céljairól.

* **A dohány hiveinek csökkenése.** Párisi levelezőnk írja: Hiába drágul meg oly tetemesen a francia dohány, élvezetéről lemondani nem tudnak és nem akarnak, különösen a szellemi munkát végző emberek. A minap egy orvosbarátja figyelmeztette az ismert regényíró: Jules Landeau-t:

— Nagyon sokat füstölsz, ez árt az egészségednek, öregem!

— A dohányzás soha sem okozhat nekem annyi rosszat, a mennyi gyönyörűséget nyújt, mikor kék kárikáin elringatja álmaimat.

— De nézd öregem, mit tennél, ha komolyan azt mondanám, ez a pipa dohány, a melyet most el akarsz szivni, lesz az utolsó, mert megöl a nikotinja?

— Nos, akkor elővenném a legnagyobb pipámat és jól megtölteném, hogy sokáig tartson, sokáig ringassanak és cirógassanak a bodros fellegei — válaszolta a Marianne írója, a legcsökönyösebb dohányimádó.

* **Az örök ifjuság szigete.** Az örök ifjuság és a hosszú élet titka — a mit tudósok, bölcsek és varázslók ezredévek óta kutatnak már, de hiába — kezd kibontakozni az elérhetetlen óhajítások ködéből. Sir Joh Fullent hírneves angol utazó legalább — a japánországi Hakodateból Londonba küldött levelében — azt írja, hogy sikerült fölfedeznie az örök ifjuság és hosszú élet szigetét, a hol az emberek átlag százhusz évig élnek és még száz éves korukban is zavartalanul tudják élvezni az élet örömeit. Az örök ifjuság és a hosszú élet szigete — írja Sir John Fullent — az Amur tartománnyal szemben, a negyvenötödik és ötvenedik déli szélességi kör között fekszik. Partjait minden oldalról a Japán-tenger hullámai öntözik; éghajlata télen meglehetősen zord, nyáron azonban annál kellemesebb; a sziget növényzete dus, különösen sok a gyümölcsfa és a virágféle; legbecsesebb, mondhatni megbecsülhetetlen értékű kincse az iganagua nevű teaféle növény, a melynek a szigetlakók a maguk állítása szerint örök ifjuságukat és hosszú életüket köszönhetik. A szigetet földrajzi néven Szakhalin szigetének hívják, legkiebbebb fekvésű kikötővároskaja Nébusci. Mintha a Szeherezáde elvarázsolt tündérszigetére léptem volna, olyan látvány tárult elémbé, a mint a csodálatos sziget földjén partra szálltam. A fák lombjai és kaktusszerű növények közül a fából épült csinos kis villák virágos madárfészekként kandikáltak elő; a mi azonban legjobban megragadta figyelmemet: a feltűnően sok ifju-arcu aggastyán volt, a kiket többnyire tizen-nyolc-husz éves viruló-arcu japán leányok, illetve asszonyok társaságában lehetett látni. Eleinte azt hittem, hogy az ifju nők kivétel nélkül unokái vagy legalább is leányai az aggastyánoknak és alig tudtam hova lenni a csodálkozástól, a mikor megtudtam, hogy valamennyi aggastyánnak ilyen ifju felesége van.

— De hát az Isten szerlmére, — kérdeztem Tukumama Osakát, Nébusci százhuszonnégy éves polgármesterét, — minek maguknak ebben a korban ez a sok tizen-nyolc-husz éves virágzás?

— Hja, urám mondja mosolyogva a galambösz Tukumama — a mi szigetünkön csak olyan férfiak élnek, a kik még száz éves korukban is fölérnek a japán, kínai vagy orosz harmincöt éves férfival.

— De hiszen akkor önök örökké élnek!

— Örökké nem élünk, csak sokáig.

— És minek köszönhetik örök-ifjuságukat?

— A levegőnek, a víznek, a csodás éghajlatnak, de legfőképpen mégis csak egy fűnek, az iganagua-teának.

— És használ-e valamit például három-négy hónapi iganagua kura?

— Hogy használ-e, uram? Három hónapi iganagua-kura és egyévi mértékletes élet háromnegyed esztendővel hosszabbítja meg életünket. Mivel pedig valamennyien szívós életűek vagyunk, nem ritka nálunk a

százhusz éves ember. A nők persze csak látszanak husz-harminc éveseknek; fiatalágukat azonban ők is az okos életmódnak és — tette hozzá rendületlenül az öreg — az iganagua-teának köszönik üdeségüket.

Sir Fullent megvizsgáltatta a csodatévő teát és arra a tapasztalatra tett szert, hogy az iganagua teljesen ártalmatlan szer: valami okos régi szakhalini ember találhatta föl a hozzáfűzött mondát, de e legenda szuggesztív hatásával egyuttal rászoktatta ezt a keleti népet a teljes mértékletességre.

* **Fák permetezése** A vértetű és levélzsugorodás csak gondozatlan fákön mutatkozik, de nem fordulhat elő ott, a hol rügyfakadás előtt 5—6%-os gálicoldattal permetezik, éppen olyannal, mint a szőlőt szokás, csak hogy erősebb oldatban. Gondoskodni kell arról, hogy az ágak és galyak alul fölül kapjanak permetezést, a vastagabb ágakat pedig meszelővel kell jól végignedvesíteni. A ki ezt évről évre ismétli, annál nem mutatkozik semmiféle kártevő.

Szerkesztői és kiadói posta.

Havrán János urnak. Az előfizetés május 1-től október végéig számít. **Böjte János urnak.** A lakhely változásáról csak most értesültünk; ha közli velünk, mely számai hiányzanak és azok itt még megvannak, szívesen megküldjük. A mult túlfizetés elengedéseért hálás köszönet! Az ígért közleményt várjuk. **Fekete József urnak.** Kincstári szolgálatba a magán vizsgát tett és magán uradalomnál szolgáló is felvehető, de mindjárt az erdőőri állást elérni csak ritkán sikerül, mert erre többnyire a már ott szolgáló erdőlegények és erdőőrök lesznek kinevezve. **Dobál Ferenc urnak.** Az egyesületbe való belépés bejelentését előjegyeztük. **Faur Traján urnak.** A mult évről való túlfizetésre vonatkozó felhívásunkat a lap elején közöljük. **Hoffer Ferenc urnak.** A beküldött 2 koronát köszönettel nyugtázzuk. **Répássy Ferenc urnak.** A címváltozásról csak most értesültünk. Azt, hogy mely számai hiányoznak, nem közölte s így nem tudjuk az elszámolás módját. Szíveskedjék ezt pótlólag megtenni. **Obuch József urnak.** Folyó évi október hó végéig van előfizetve. A felesketett vadőrök szolgálati fegyverei adómentesek. Az erdőőrök szolgálati fegyvereinek adómentessége tekintetében utalunk a május 15-iki 3-ik számban megjelent vezércikkre, valamint a földmívelésügyi m. kir. minisztérium 117.761/1909. sz. rendeletére és a m. kir. közigazgatási bíróság mult évi 12741. sz. ítéletére. **Belánszky Bertalan urnak.** Hálás köszönet a küldött segélyért, amely a még mindig nyilvánuló közöny mellett valóban ránk fér! **Palkusz György urnak.** A címet kiigazítottuk. **Törkenczy István urnak.** Az aranyági uradalmi állásnak kivel történt betöltése iránt tudakozódni fogunk; talán valamely közeli előfizetőnk közölni fogja s akkor értesítjük. Az idősebbek gondolkozási módját külön cikkben fogjuk méltatni. **Remitzky Antal urnak.** Julius elejétől küldtük a lapot. **Szuszla Péter urnak.** A lapot most már helyes címére irányítottuk.

HIRDETMÉNYEK.

Eladó vizsla.

Kan, 2¹/₄ éves, szép, erős növésű; kitűnően idomítva, a vadat szépen keresi és állja, gyönyörűen aportiroz mindenféle vadat; tetszés szerint lehet vele vadászni. — Ára 160 K.

Vas Kovács József,
erdővéd. Ócsanád, (Torontálmegye).

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

János
Bräusweller
Gegeden.

Cs. kir. királyi udvari
és k. k. főtanácsos
és műora, főtanácsos
és mérnök- és mérnök-
ingénier- és mérnök-
szab. a remontoir stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölhetnek.



A legjobb, legerősebb és legcélszerűbb kerékpár a világon.

Képviselők az ország minden vidékén.

Szászsebesen és környékén

egyedüli képviselő:

ifjabb **Podhradszky Emil**,
mechanikus.



Gazdák figyelmébe!

Sertése szépen fejlődik, gyorsabban nő, hamarabb hizik,
tehene több és jobb minőségű tejet ad,

lova, csikója sokkal erősebb és szebb lesz, ha eleségükbe naponta a

világ-hírű **GAZDA KINCSE** táp-

csékély mennyiséget adagol. 5 kilós próbaküldemény 5 K postautánvétellel.

Hasznos tanácsadó a háziállataink hizlalása és táplálásához, valamint ezek betegségeiről és a sertésvész elleni védekezésről című tanulságos könyvet ingyen mellékeljük. Megrendelési cím: **A Gazda Kincse** kiadóhivatala, Budapest, VII., Verseny-utca 6. E.

Ugyanitt kapható a híres **Olgyai-féle Sertésvész elleni óvszer** ára nagy üvegenként 3 korona 50 fillér utasítással együtt. Egy postaládában 2 üveg szállítható. Hálás lesz ajánlásunkért.

Egyedüli ferlachi gyártmány!

A bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Arany érem:

===== Páris 1906. 46 remekelés. =====

OGRIS MARKUS Ferlach, Karinthia

—|| fegyvergyár és (präcios) puskaműves. ||—

Szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és céllövőfegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben.

Különlegesség nagyon könnyű Drilling-fegyverekben Súlyuk 2·8—3 kg. Browning-féle serétes ismétlő-

* * * * * fegyver 210 K gyári árban. * * * * *

Egy Mannlicher Schönauer ismétlő kurtály 9·7 mm. és 9 mm. öbű, 400 lépésig, jótállás mellett, a

===== legpontosabban belőve, ára 190 K. =====

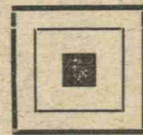
Egy Mannlicher Excelsior ismétlő kurtály 11·5 mm. öbű, acélköpenyburkolatu és legerősebb a füst nélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve, egész hossza 101 cm., súlya 2·5 kg., nagy kezdő sebességgel és a legerősebb áttűtő erővel, nagy vad lövésére igen alkalmas, ára 190 K.

Egy Mannlicher ismétlő kurtály 95-ös minta, 8 mm. öbű, 140 K.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Magyar levelezés.



Tiller Mór és Társa



cs. és kir. udvari szállítók, BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A nagym. földmívelési m. kir. miniszterium 70542. sz. magas rendeletével az erdőigazgatóságoknak ajánlva.

Erdőtisztviselői, altiszti és szolgálai egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat s mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek és harisnyák óriási választékban.

Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák a legjobb magyar és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködésével készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett.

Árjegyzéket és mintákat ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely cikket beszerzünk. Meg nem felelőt visszaveszünk.

Legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet!

Faragó Béla

Cs. és kir. udvari szállító

ZALAEGERSZEG

Magyar magpergető gyára
erdészeti csemete-telepei

Ajánl saját magpergetőjében termelt legmagasabb csiraképességű

tűlevelű magvakat, ^{kitűnő} ^{minőségű} **lombfa magvakat,**

kocsányos és kocsánytalan tölgymakkot, fűmagvakat, répa, here és más gazdasági magvakat, saját telepein nevelt, kitűnően fejlődött, erdősítési célokra alkalmas

tű- és lomblevelű csemeték,
gyümölcsfákat, válogatott fajokban diszfenyőket, sorfákat,

élősövény-csemetéket.

Alkalmi vétel:

Több millió tölgycsemete 20—150 cm. magas

50.000 drb. diszbokor 1½—3 m. „

20.000 „ diszfenyő 1½—3 „ „